

Pääministeri Petteri Orpo

Kopio: ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen, maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah, valtiovarainministeri Riikka Purra, valtiosihteeri Risto Artjoki

Hyväksyttävän lopputuloksen saavuttaminen EU:n ennallistamisasetuksessa vaatii Suomelta päämäärätietoista vaikuttamistyötä

Luonnon ennallistamista koskevan asetusehdotuksen käsittely on edennyt kolmikantaneuvotteluihin. Neuvottelutulos pyrittäneen saamaan aikaan pian.

MTK muistuttaa ennallistamisasetuksen erittäin suuresta ja moniulotteisesta merkityksestä Suomen sekä suomalaisen maa- ja metsätalouden kannalta. **Suomen neuvottelutavoitteiden saavuttaminen edellyttää aktiivisuutta ja yksituumaisuutta kaikilla tasoilla ylimmästä poliittisesta johdosta virkahenkilötasolle saakka.**

Ennallistamisasetukseen liittyvän vaikuttamistyön tehostaminen on luonteva ja konkreettinen jatko kirjeelle, jonka Suomen ja Ruotsin pääministerit lähettivät lokakuun alkupuolella komission puheenjohtajalle.

Suomen on jatkettava aktiivista vaikuttamista asetuksen ongelmakohtien korjaamiseksi

Suomessa on muodostettu ennallistamisasetukseen kansallinen kanta, joka ilmenee kahdesta eduskunnan suuren valiokunnan lausunnosta. MTK katsoo, että Suomen kanta on hyvä lähtökohta vaikuttamistyölle. Neuvotteluissa tulee puolustaa Suomen kannalta hyviä muutoksia, mutta myös edellyttää korjaamaan ehdotukseen vielä sisältyviä ongelmakohtia.

MTK muistuttaa, että vaikka neuvoston yleisnäkemykseen sisältyy useita komission ehdotusta parantavia muutoksia, muutokset eivät kokonaisuudessaan tarkasteltuna ja tärkeimpien artiklojen osalta ole riittäviä tasapainoisen ja hyväksyttävän lopputuloksen aikaansaamisen kannalta.

Suuren valiokunnan lausunnoista ilmenevän kannan perusteella Suomi arvioi tekeillä olevaa lainsäädäntöä etenkin siitä aiheutuvien kustannusten ja jäsenmaiden liikkumavaran näkökulmasta. **MTK painottaa, että parlamentin kanta vastaa Suomen tavoitteisiin selvästi paremmin kuin neuvoston ja komission linjaukset.**

MTK korostaa, että Suomen näkemysten painoarvon lisäämiseksi Suomen on oltava suoraan yhteydessä neuvoston puheenjohtajaan, parlamentin pääneuvottelijaan sekä komission vastuuvirkahenkilöihin. Suomen tulee tarjota rakentavia ja kompromissin löytämistä edistäviä ehdotuksia Suomen kannalta merkittäviin artikloihin, mutta ei antaa periksi kantansa pääkohdista. MTK huomauttaa, että Suomen kriittistä suhtautumista lainsäädäntöehdotukseen ja neuvoston yleisnäkemykseen ei tule pitää seikkana, joka vaikuttaisi heikentävästi Suomen neuvotteluasemaan – päinvastoin.

Suomen on kiinnitettävä huomiota etenkin 4 ja 9 artikloihin

MTK pitää tarpeellisena kiinnittää huomiota etenkin 4 ja 9 artikloihin, sillä niiden merkitys on Suomelle aiheutuvien vaikutusten ja kustannusten kannalta keskeinen. Kyseisten artiklojen osalta parlamentin ja neuvoston kannat eroavat merkittävästi toisistaan, joten ne ovat kompromissin saavuttamisen kannalta keskiössä.

MTK on pitänyt perusteltuna parlamentin kantaa, jonka mukaan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut direktiiviluontotyyppien ennallistamistoimet tulee kohdistaa Natura 2000 -alueille ja 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettu ns. heikentämiskiello tulee poistaa. Mikäli velvoitteiden rajaaminen Natura 2000 -alueille ei saa neuvotteluissa kannatusta, artiklaan tulee saada mukaan Suomen esillä pitämä ja suuren valiokunnan edellyttämä laaja-alaisia luontotyyppejä koskeva kirjaus. MTK huomauttaa, että tarkasta kirjauksesta riippumatta 4 artiklaan tehtävien muutosten tulee johtaa siihen, että ennallistamisvelvoitteet supistuvat jo lähtökohtaisesti eivätkä vasta tiettyjen kynnysten jälkeen käytettävissä olevissa poikkeustilanteissa. Lisäksi MTK katsoo, että Suomen tulee yksiselitteisesti edellyttää 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun heikentämiskiellon poistamista.

Maataloutta koskeva 9 artikla tulee MTK:n käsityksen mukaan valitettavasti palaamaan asetukseen, vaikka parlamentin kannassa se on poistettu kokonaan. MTK katsoo, että kaikille jäsenmaille samat maatalousluonnon tilaa kuvaavat indikaattorit sekä maatalouskäytössä olevien turvemaiden kohtuuttomat ennallistamis- ja vettämisvelvoitteet eivät ole hyväksyttävissä. Mikäli artikla lopulta on osa lainsäädäntötekstiä, Suomen on tavoiteltava kansallista liikkumavaraa indikaattoreiden valintaan. Lisäksi maatalouskäytössä olevia turvemaita koskevat prosenttitavoitteet on saatava mahdollisimman alhaisiksi ja poikkeusjoustot mahdollisimman suuriksi.

MTK muistuttaa vielä, että edellä käsitellyt 4 ja 9 artiklat edustavat vain osaa asetuksen ongelmakohdista. Näin ollen järjestö katsoo edelleen, että huomiota on kiinnitettävä myös mm. komission määräysvaltaa (esim. delegoidut säädökset), metsiä koskevia indikaattoreita, kansallisia ennallistamissuunnitelmia ja rahoitusta koskeviin artikloihin.

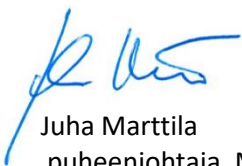
Suomen on tarvittaessa äänestettävä neuvostossa asetuksen hyväksymistä vastaan

MTK on edellä peräänkuuluttanut Suomelta asetuksen sisältöön kohdistuvaa vaikuttamista rakentavalla ja kompromissihakuisella tavalla. MTK huomauttaa kuitenkin, että mikäli neuvottelujen tuloksena ei Suomen yrityksestä huolimatta ole kokonaiskestävyyden, huoltovarmuuden, Suomelle aiheutuvien kustannusten ja maanomistajien oikeuksien näkökulmasta tyydyttävä lainsäädäntöteksti, asetusta ei tule neuvostossa ja parlamentissa hyväksyä.

Suomen on tarvittaessa äänestettävä neuvostossa asetuksen hyväksymistä vastaan ja haettava näkemykselleen tukea myös muista jäsenmaista. MTK painottaa vielä lopuksi, että ennallistamisasetuksen hyväksyttävyyttä ei ole mahdollista ratkaista minkään yksittäisen artiklan perusteella, vaan Suomen suhtautumisen on perustuttava kokonaisvaltaiseen tarkasteluun.

Helsingissä 26. lokakuuta 2023

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Marttila
puheenjohtaja, MTK

Jyrki Wallin
toiminnanjohtaja, MTK